

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2026

Decizia protocolară nr. _____/2026

AVIZ
la proiectul de lege cu privire la modificarea articolului 15
din Codul fiscal nr. 1163/1997
(inițiativa legislativă nr. 409 din 12 decembrie 2025)

Guvernul a examinat proiectul de lege cu privire la modificarea articolului 15 din Codul fiscal nr. 1163/1997, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă (nr. 409 din 12 decembrie 2025) de către un grup de deputați în Parlament, și comunică următoarele.

La proiectul de lege

Potrivit autorului, proiectul de lege are drept scop majorarea încasărilor la bugetul de stat prin instituirea unui impozit diferențiat asupra veniturilor obținute de către persoanele juridice care desfășoară activități de furnizare și de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale pe teritoriul Republicii Moldova. În acest sens, se propune modificarea articolului 15 din Codul fiscal nr. 1163/1997, prin stabilirea unei cote a impozitului pe venit de 25% pentru aceste categorii de operatori, aplicabilă în perioada 2025-2027.

Este de menționat că activitățile de distribuție și de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale sunt domenii reglementate de legislația sectorială și de cadrul normativ al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (în continuare – ANRE). Totodată, printre titularii de licență pentru furnizarea gazelor naturale și/sau a energiei electrice există întreprinderi cărora le-a fost impusă obligația de serviciu public. Activitatea acestora este reglementată în totalitate, iar prețurile de furnizare a gazelor naturale/energiei electrice sunt aprobate de către ANRE în baza venitului reglementat.

Venitul reglementat al titularilor de licență, aferent activităților supuse reglementării, este determinat de către ANRE, în conformitate cu metodologiile aprobate, și include mecanisme de ajustare și de corecție aferente diferențelor dintre veniturile reglementate estimate și veniturile reglementate realizate. În consecință, venitul reglementat încasat nu are caracter de venit cert, definitiv și liber disponibil, fiind supus proceselor de regularizare, compensare sau recuperare în perioadele de reglementare ulterioare.

Întrucât componenta de corectare afectează caracterul de stabilitate și de disponibilitate al venitului, acesta nu reflectă capacitatea contributivă reală a titularului de licență și, prin urmare, nu poate constitui bază pentru o impozitare

suplimentară sau majorată aplicată asupra veniturilor încasate.

Totodată, proiectul prezintă riscuri evidente de natură concurențială, întrucât introducerea unor costuri fiscale suplimentare, necorelate cu performanța economică a operatorilor, poate afecta în mod disproporționat întreprinderile cu prețuri și tarife reglementate de către ANRE și poate reduce capacitatea entităților de pe piața nereglementată de a concura eficient pe piața energiei. În acest context, există riscul încălcării prevederilor Legii concurenței nr. 183/2012 și al distorsionării mecanismelor concurențiale ale piețelor energetice. Or, Republica Moldova, în calitate de parte contractantă a Tratatului Comunității Energetice, are obligația de a asigura funcționarea pieței energetice pe baze concurențiale și nediscriminatorii, iar introducerea unor măsuri fiscale sectoriale care pot influența formarea prețurilor și descuraja investițiile ridică riscuri de neconformitate cu acquis-ul Uniunii Europene, inclusiv cu prevederile Directivei (UE) 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică.

Mai mult decât atât, majorarea cotei impozitului pe venit va afecta capacitatea operatorilor energetici de a finanța proiecte de producere a energiei, inclusiv din surse regenerabile, precum și proiecte de modernizare a rețelelor de transport și de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale. Diminuarea resurselor financiare disponibile pentru investiții poate avea consecințe directe asupra securității energetice, asupra integrării pieței naționale în piața regională și asupra realizării obiectivelor de decarbonizare.

La fel, presiunea fiscală suplimentară va determina solicitarea unor ajustări tarifare pentru menținerea sustenabilității financiare a sectorului, anulând beneficiul social urmărit prin inițiativă. Totodată, veniturile realizate de către entitățile din sectorul energetic sunt direcționate într-o proporție semnificativă către reinvestirea în infrastructura energetică existentă, caracterizată printr-un grad avansat de uzură fizică și morală. Profitul reinvestit constituie o sursă esențială de finanțare pentru asigurarea continuității investițiilor, menținerea siguranței operaționale și respectarea cerințelor tehnice și de securitate.

Se consideră necesar de a sublinia acest fapt și din perspectiva principiului eficienței maxime cu cost minim, principiu fundamental în reglementarea și funcționarea serviciilor de interes public din domeniul energetic. Reglementarea sectoarelor energiei electrice și gazelor naturale asigură în prezent un echilibru funcțional între sustenabilitatea economică a operatorilor și protecția consumatorilor finali față de volatilitatea pieței energetice. Introducerea unei cote majorate a impozitului pe venit pentru operatorii reglementați va afecta direct acest echilibru, generând presiuni suplimentare asupra costurilor recunoscute în tarife și influențând negativ calitatea activităților reglementate, inclusiv prin diminuarea capacității investiționale necesare pentru menținerea și modernizarea infrastructurii energetice.

Subsidiar, în sectorul energetic costurile justificate sunt recunoscute integral în tarifele și prețurile reglementate și aprobate de către ANRE, ceea ce determină că orice majorare a impozitului pe venit să fie reflectată inevitabil în

tarifele finale aplicate consumatorilor casnici și noncasnici.

De asemenea, ținem să menționăm că măsurile de compensare a costurilor la energie în perioada rece a anului au avut un caracter temporar, fiind orientate exclusiv spre atenuarea impactului crizelor energetice asupra populației. Începând cu sezonul 2024-2025, Guvernul acordă compensații la energie exclusiv sub formă de plată monetară, transferând sumele direct către beneficiari, fără a implica furnizorii de energie. Totodată, mecanismul de compensare a energiei electrice, aplicat direct în factură de la începutul anului, a avut un caracter temporar, ultima plată fiind efectuată în luna decembrie pentru consumul aferent lunii noiembrie, conform prevederilor cadrului normativ în vigoare.

Astfel, aplicarea unei cote majorate de impozit pe venit exclusiv pentru operatorii din sectorul energetic poate genera un tratament fiscal diferențiat, susceptibil să afecteze principiile constituționale ale egalității în fața legii, precum și principiile fiscale ale neutralității, predictibilității și proporționalității sarcinii fiscale. O asemenea abordare riscă să fie percepută ca o măsură sectorială cu caracter punitiv, nefundamentată pe criterii economice obiective și verificabile.

Suplimentar, cu referire la stabilirea cotei impozabile pentru perioada 2025-2027, semnalăm că, potrivit art. 73 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. Au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blânde.

La nota de fundamentare

În nota de fundamentare se face referință la practici aplicate în Portugalia, Regatul Spaniei, Germania și România. În acest context, menționăm că statele membre ale Uniunii Europene au obligația de a transpune Regulamentul (UE) 2022/1854 al Consiliului din 6 octombrie 2022 privind o intervenție de urgență pentru abordarea problemei prețurilor ridicate la energie. Scopul respectivului Regulament este de a plafona profiturile obținute în exces de către producătorii de energie electrică în rezultatul creșterii prețurilor la energia electrică pe piața angro, condiționată în special de creșterea costurilor la energia electrică produsă de centralele care utilizează gaze naturale (în principal din cauza prețurilor ridicate la gazele naturale).

În context, nu este clară intenția autorilor de a aplica impozit pe venit companiilor de distribuție și de furnizare a energiei electrice și a gazelor naturale, din moment ce, prin prisma Regulamentului (UE) 2022/1854, nu au fost înregistrate supraprofituri de către acestea.

La fel, în ceea ce privește afirmațiile că profiturile companiilor energetice ar fi alimentate de sumele alocate de către Guvern pentru compensații în perioada 2022-2025, precizăm că aceste sume acoperă exclusiv diferența de preț suportată de către consumatorul final și nu constituie venituri suplimentare sau marje de profit pentru companii. Acestea doar sting creanțele existente, asigurând lichiditatea necesară achitării obligațiilor față de producătorii de energie.

În contextul celor menționate supra, precum și având în vedere potențialul

impact negativ asupra mediului de afaceri, investițiilor și consumatorilor finali, nu se susține proiectul de lege menționat.